

Mishnah Menahot, chapter 3

משנה מנחות פרק ג

(1) If he lifted the three fingers-full from the meal-offering, intending to eat [after its permitted time has elapsed, or outside the Courtyard bounds (see Tosfot Yom Tov)] something which is not usual to eat [i.e., the three fingers-full of flour or the frankincense] or to burn [upon the

א הקומץ את המנחה לאכול דבר שאין דרכו לאכול, להקטיר דבר שאין דרכו להקטיר, כשר. רבי אליעזר פוסל. לאכול דבר שדרכו לאכול, להקטיר דבר שדרכו להקטיר, פחות מכחצי, כשר. לאכול כחצי זית ולהקטיר כחצי זית, כשר, שאין אכילה והקטרה מצטרפין: ב לא יצק, לא בלל, לא פתת, לא

altar, after its permitted time has elapsed, or outside the Courtyard bounds] something that it is not usual to burn [such as the remainder of the meal-offering which is eaten], the offering is valid; but Rabbi Eliezer declares it [*pigul* in the first case and in the latter case,] invalid. If he intended to eat less than an olive's bulk of a thing that it is usual to eat, or to burn less than an olive's bulk [after its proper time or outside the Courtyard] of something that it is usual to burn, the offering is valid. If he intended to eat [after its proper time] a half-olive's bulk and [also intended] to burn [upon the altar] a half-olive's bulk, the offering is valid, because eating and burning cannot be combined [to equal the minimum olive size required for an invalid intention].

(2) [The procedure for a meal-offering required a small quantity of oil to be poured into a vessel after which flour was added and mixed with oil; afterwards the remainder of the oil was poured on top (see Menahot 6:3.)] If he [a priest] did not pour in [the oil, but someone else, not a priest, did], or if he did not mingle it [i.e., the flour and oil were not mixed together at all], or if [it was a meal-offering baked in an oven which required "Breaking it into pieces" (Leviticus 2:6) before lifting out its three fingers-full and] he did not break it

רבנו עובדיה מברטנורא

א הקומץ את המנחה לאכול. חוץ לזמנו: דבר שאין דרכו לאכול. כגון הקומץ והלבונה: ולהקטיר. חוץ לזמנו: דבר שאין דרכו להקטיר. השיריים שדרכן לאכול ואין דרכן להקטיר: כשר. דאין זו חשובה מחשבה, דבטלה דעתו אצל כל אדם: ר' אליעזר פוסל. דכתיב (שם ז) ואם האכול יאכל מבשר זבח שלמיו, בשתי אכילות הכתוב מדבר, אחת אכילת אדם, ואחת אכילת מזבח, לומר לך, כשם שפוסלת אכילת אדם לאדם כגון שיריים אם חשב עליהם לאדם לאכלם חוץ לזמנו, ואכילת מזבח למזבח כגון קומץ אם חשב עליו להקטירו שלא בזמנו, כך פוסלת מחשבת אכילת אדם כגון שיריים אם חשב עליהם למזבח להקטירן חוץ לזמנו, מדאפקינהו רחמנא לתרוויהו בלשון אכילה שמע מינה כי הדדי נינהו, ומחשבים מזו לזו. ורבנן סברי, להכי אפקה רחמנא להקטרה בלשון אכילה, לומר לך, מה אכילה בכזית אף מחשבת הקטרה בכזית. ולעולם אכילה כאורחיה משמע,

[entirely] into pieces [rather, he broke only part of it, sufficient for the lifting of the three fingers-full], or if he did not salt it [the entire meal-offering, salting only the three fingers-full instead], or [in the cases of the omer and the suspected woman's meal-offering which require waving, if he did not] wave it, or [he did not] bring it near [to the southwest corner of the altar (see Leviticus 2:8)], or if he broke it up into large pieces, or [in the case of unleavened wafers (see Exodus 29:2 and Leviticus 7:12) he] did not anoint it [with oil], it is valid. If the three fingers-full [which is burned upon the altar] of one meal-offering was mixed with the three fingers-full of another, or with a priest's meal-offering, or with the meal-offering of the anointed [High] Priest, or with the meal-offering offered with the libations [accompanying an animal sacrifice; these meal-offerings were completely burned upon the altar], it [referring to both the three fingers-full and the meal-offering] is valid. Rabbi Yehudah says: If [it was mixed] with the meal-offering of the anointed [High]

רבנו עובדיה מברטנורא

קומץ למזבח, ושיריים לאדם. והלכה כחכמים: **ב לא יצק.** סדר המנחה, בתחלה נותן שמן בכלי, ואחר כך נותן את הסולת, ואחר כך חוזר ויוצק שמן ובולל. והכי מפרש בפרק אלו המנחות נקמצות (דף עה): **לא יצק לא בלל כשר.** כגון שנתן כל השמן שבלוג במתן ראשון שהוא קודם לעשייתה. דאי חיסר שמנה, אמרינן בפרק קמא (דף יא) שהיא פסולה. ובגמרא בפירקין מוכח דייציקה מעכבת ומפרש לא יצק, לא יצק כהן אלא זר, דמקמיצה ואילך מצות כהונה אבל יציקה ובלילה כשרים בור. ולא בלל דקתני, על כרחך לא בלל כלל, בלילה ודאי אינה מעכבת ומתניתין הכי קאמר, לא יצק כהן אלא זר, או לא בלל כלל, כשר: **לא פתת.** (וכדכתיב) (ויקרא ב) פתות אותה פתים. אף על גב דבמנחת מחבת בלבד כתיב, הוא הדין לכל המנחות הנאפות תחילה, כגון מחבת ומרחשת ומאפה, מצוה לפותתן כולן ואחר כך קומץ. וזה אם לא פתת אלא כדי קמיצה, כשר: **לא מלח.** כל המנחה כולה. אלא הקומץ. דאילו מליחת הקומץ מעכבת היא: **לא הניף.** במנחת חוטא ומנחת קנאות דטעונות תנופה: **לא הגישו.** כדכתיב (שם) והגישו אל המזבח, שהכהן מוליכה אצל המזבח ומגישה בקרן דרומית מערבית כנגד חודה של קרן: **פתים מרובות.** גדולות יותר מהדין שמפורש בהן מנחת ישראל כופל אחת לשתיים ושתיים לארבע ומבדיל. ואצטריך לאשמועינן פתיתים גדולות ואע"ג דאשמועינן דאי לא פתת כשרה, דסלקא דעתך אמינא דהתם הוא דאיכא תורת חלות עליהן, אבל הכא דלאו תורת חלות איכא ולא פתיתים איכא, אימא לא, קמשמע לן: **ולא משחן.** הרקיקים הטעונים משיחה כדכתיב (שמות כט) ורקיקי מצות משוחים בשמן, אחר אפיתן מושחן וחוזר ומושחן עד שיכלה כל השמן שבלוג: **במנחת כהנים כשרה.** שכולן כליל כמוהו: **במנחת כהן המשיח ובמנחת נסכים פסולה.** לפי שהקומץ דמנחת ישראל בלילתו עבה, לוג אחד שמן לעשרון סולת.

Priest or with the meal-offering offered with the drink-offerings, it [the three fingers-full] is invalid, because the consistency of this one [the three fingers-full of the ordinary meal-offering, has one *log* to a tenth of an *eifah* of flour and] is thick and the consistency of the other [meal-offering

אומר, במנחת כהן המשיח ובמנחת נסכין, פסולה, שזו בלילתה עברה, וזו בלילתה רכה, והן בולעות זו מזו: ג שתי מנחות שלא נקמצו, ונתערבו זו בזו, אם יכול לקמוץ מזו בפני עצמה ומזו בפני עצמה, כשרות. ואם לאו, פסולות. הקמץ שנתערב במנחה שלא נקמצה, לא יקטיר. ואם הקטיר, זו

which has more oil] is thin, [resulting that] each absorbs from the other [and thus the three fingers-full becomes nullified in all the extra oil it absorbed and is considered as not being offered on the altar (regarding the other meal-offerings which absorbed from the three finger-full, see Bartenurah and Tosfot Yom Tov) the *halachah* does not follow Rabbi Yehudah].

(3) If two meal-offerings from which the three fingers-fulls had not yet been taken were mixed together, but it is still possible to take the three fingers-full from each separately [i.e, they fell into a vessel side by side and it is still possible to identify and lift three fingers-full from each], they are valid; otherwise, [since the verse states (Leviticus 2:2); “And from there (the priest), will scoop out three fingers-full from **its fine flour**” the Sages deduce; But not from **its** and **another's** flour and therefore] they are invalid. If the three fingers-full [of a meal-offering] was mixed with a meal-offering from which the three fingers-full had not yet been taken, it [the entire mixture] may not be offered [since only the three fingers-full may be offered upon the altar. Lifting twice three fingers-full and offering both upon the altar is not a solution, since each may contain flour from the other and would not be “from **its fine flour**”]. If, however, it [the entire mixture] was

רבנו עובדיה מברטנורא

ומנחת נסכים ושל כהן משיח בלילתן רכה, שלשה לוגין לעשרון, כדכתיב במנחת נסכים (במדבר טו) עשרון בלול ברביעית ההין שמן ובמנחת כהן המשיח הוא אומר (ויקרא ו) סולת מנחה תמיד, הרי היא לך כמנחת התמיד שהיא עשרון סולת בלול ברביעית ההין: והן בולעות זו מזו. הקומץ בולע ממנחת נסכים וממנחת כהן משיח, ורבה שמנן של מנחות הללו על הקומץ ומבטלות ליה והוי מנחה שלא הוקטר קומצה, ופסולה הנקמצת. אבל מנחת נסכים כשרה ולא הוי כריבה שמנה, כיון שלא מדעת עירבו, השמן שבלעתו בטל לגבה וכמאן דליתיה. ואין הלכה כר' יהודה: ג אם יכול לקמוץ מזו בפני עצמה ומזו בפני עצמה. שנפלה זו בצד זה של כלי, וזו בצד זה, ונשאר מהן כדי קומץ שלא נתערב, כשרות. ואם לאו, פסולות, דאמר בתורת כהנים, מסלתה ולא מסולת של חברתה: לא יקטיר. ואפילו כל המעורבת, דאין הקטרה מצוה אלא בקומץ, ומקמץ נמי לא קמץ שני קומצים דילמא בכל קומץ יש מזה שנתערב וליכא קומץ שלם מחד מנחה: ואם הקטיר. כל המעורבת. היא

offered, then the meal-offering from which the three fingers-full had been lifted discharges the owner's obligation while the other from which the three fingers-full had not been lifted does not discharge the owner's obligation [since a freewill meal-offering is not valid without the lifting of its three fingers-full]. If the three fingers-full

שְׁנֵי קִמְצָה, עֲלֹתָהּ לְבַעֲלִים. וְזוֹ שְׁלֹא נִקְמְצָה, לֹא עֲלֹתָהּ לְבַעֲלִים. נִתְעַרְבַּ קִמְצָה בְּשִׁירֵיהָ אוֹ בְּשִׁירִים שֶׁל חֲבֵרְתָּהּ, לֹא יִקְטִיר. וְאִם הִקְטִיר, עֲלֹתָהּ לְבַעֲלִים. נִטְמָא הַקִּמְצָן וְהַקְּרִיבוֹ, הִצִּיץ מִרְצָה. יֵצֵא וְהַקְּרִיבוֹ, אִין הִצִּיץ מִרְצָה, שֶׁהִצִּיץ מִרְצָה עַל הַטְּמֵא, וְאִינוֹ מִרְצָה עַל הַיּוֹצֵא: ד' נִטְמָאוּ שְׁרִירָהּ, נִשְׂרְפוּ שְׁרִירָהּ, אֲבָדוּ שְׁרִירָהּ, כְּמִדַּת רַבִּי אֱלִיעֶזֶר, כְּשֶׁרָהּ.

was mixed with the remainder of the meal-offering or with the remainder of another meal-offering [after its three fingers-full was lifted], it must not be offered [the verse states (literarily); "You may not offer **from it** a fire-offering to the Lord" (Leviticus 2:11) from which the Rabbis deduce that; "**From it**," i.e., the remainder from that which was already offered, may not be offered]; but if it was offered [since the mixture also contains the three fingers-full], it discharges the owner's obligation. If the three fingers-full had become defiled but was still offered, the *tzitz* renders it acceptable [for regarding the *tzitz*, the verse states; "And it will be upon Aharon's forehead. And Aharon will bear the iniquity regarding holy sacrifices" (Exodus 28:38). The Rabbis explain that this refers to the validity of sacrifices offered in error in a defiled state], but if it had been taken out [of the Temple Court bounds] and was afterwards offered, the *tzitz* does not render it acceptable; for the *tzitz* only renders acceptable the offering which was defiled, but not that which was taken out [of the Temple bounds].

(4) If the remainder of the meal-offering became defiled or was burnt or lost: according to the view of Rabbi Eliezer [who maintains (in Pesahim 77a) that blood may be sprinkled upon the altar even though the flesh of the sacrifice became defiled, burnt, or lost, here, too,] it is valid [to burn the three fingers-full

רבנו עובדיה מברטנורא

לֹא עֲלֹתָהּ לְבַעֲלִים, דְּהָא לֹא נִקְמְצָה, וְאִין מִנְחַת נִדְבָה נִתְרַת בְּלֹא קְמִיצָה: **נִתְעַרְבַּ קוֹמְצָה בְּשִׁירֵיהָ.** לֹא יִקְטִיר אֶת כּוֹלָה מִשּׁוּם דְּהַשִּׁירִים אֲסוּרִים לְהַקְטִיר, דְּכַתִּיב (ויקרא ב) לֹא תִקְטִירוּ מִמֶּנּוּ אֲשֶׁר לָהּ, כֹּל שֶׁמִּמֶּנּוּ לֹא שִׁים הִרִי הוּא בְּבַל תִּקְטִירוּ: **נִטְמָא הַקִּמְצָן וְהַקְּרִיבוֹ הִצִּיץ מִרְצָה.** דְּכַתִּיב (שמות כח) וְנִשָּׂא אַהֲרֹן אֶת עוֹן הַקֹּדְשִׁים, אִינוֹ נוֹשֵׂא אֶלָּא עוֹן טוֹמְאָה, שִׁישׁ בַּה צַד קָל שֶׁהוֹתֵרָה מִכִּלְלָהּ בְּצַבּוּר דְּכַתִּיב בְּתוֹמֵד בְּמוֹעֵדוֹ, וְאִפִּילוֹ בְּטוֹמְאָה: **וְאִינוֹ מִרְצָה עַל הַיּוֹצֵא.** וְאֵעִ"ג דִּישׁ בּוֹ נִמִּי צַד קָל שֶׁהוֹתֵר מִכִּלְלּוֹ בְּבִמָּה, שְׁנֵאֲסֵר יוֹצֵא בְּמִשְׁכַּן וְהוֹתֵר בְּבִמָּה שְׁבִנוּב וְגִבְעוֹן שֶׁלֹּא הִיוּ שֵׁם קִלְעִים אֵעִ"פּ כֵּן אִין הִצִּיץ מִרְצָה בְּיוֹצֵא, דְּכַתִּיב (שם) לְרִצּוֹן לָהֶם לִפְנֵי ה', עוֹן דְּלִפְנֵי ה' אִין, עוֹן דְּיוֹצֵא לֹא: **ד' כְּמִדַּת ר' אֱלִיעֶזֶר כְּשֶׁרָהּ.** עַל דַּעְתּוֹ שֶׁל רַבִּי אֱלִיעֶזֶר דֹּאמֵר בְּפֶרֶק כִּיצַד צוּלִין, דָּם אֵעִ"פּ שֶׁאִין בֶּשֶׂר הַכִּי

upon the altar]; however, according to the view of Rabbi Yehoshua [who argues on Rabbi Eliezer there, here, too, he maintains that] it is invalid [the *halachah* follows Rabbi Yehoshua]. If [he did] not [place the three fingers-full] into a vessel of ministry [but rather, placed it upon the altar straight from his hand], it is invalid; however, Rabbi Shimon declares it valid. If he offered the three fingers-full twice [i.e., half at each time, since each individual half contains an olive sized bulk (which is the minimum size bulk necessary for offering upon the altar)], it is valid.

וּכְמֵדַת רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ, פְּסוּלָהּ. שְׁלֹא בְכָלֵי שְׁרֵת, פְּסוּלָהּ. רַבִּי שִׁמְעוֹן מְכַשֵּׁיר. הַקְטִיר קִמְצָה פְּעֻמִּים, כְּשֵׁרָה: הֵ הַקִּמְצָן, מְעוּטוֹ מְעַכֵּב אֶת רַבּוֹ. הֶעֱשָׂרוֹן, מְעוּטוֹ מְעַכֵּב אֶת רַבּוֹ. הֵיין, מְעוּטוֹ מְעַכֵּב אֶת רַבּוֹ. הַשְּׁמֹן, מְעוּטוֹ מְעַכֵּב

(5) Regarding the three fingers-full, the [absence of the] smallest part invalidates the whole [the verse states; מלא קומצו — literally] “A full measure of his fist” (Leviticus 2:2). [Regarding] the tenth [of an *EIFAH* of flour for a meal-offering], the [absence of the] smallest part invalidates the whole. [Regarding] the [half *HIN* accompanying a bull, the third *HIN* accompanying a ram and the quarter *HIN* accompanying a lamb of libation] wine, the [absence of the] smallest part invalidates the whole. [Regarding] the oil [libations, the half *HIN* accompanying a bull, the third *HIN* for a ram or the quarter *HIN* for a lamb or the *LOG* of oil for the freewill meal-offering], the [absence of the] smallest part invalidates the

בנו עובדיה מברטנורא

נמי קומץ אע"פ שאין שיריים כשר להקטיר קומץ: כמדת רבי יהושע. דאמר אם אין בשר אין דם, הכי נמי פסול להקריב הקומץ. והוא שלא נשתייר דבר מן השיריים שלא נטמא והלכה כרבי יהושע: שלא בכלי שרת. שלא קידש הקומץ בכלי שרת. אבל בתחלת המנחה כולי עלמא לא פליגי דבעי כלי, כדאמרינן בפרק שתי הלחם: ור' שמעון מכשיר. טעמא דרבי שמעון מפרש בגמרא, משום דאמר קרא (ויקרא ו) קודש קדשים היא כחטאת וכאשם, ומנדאקיש רחמנא מנחה לחטאת דעבודתו במתנה באצבע ממש, שמע מינה דקומץ המנחה נמי אם רצה עובדה בידו בלא כלי. ובלבד שיעבוד בידו הימנית דומיא דחטאת שנאמר בו אצבע דכתיב ביה (שם ד) ולקח הכהן מדם החטאת באצבעו, וכל מקום שנאמר אצבע וכהונה אינו אלא ימין ואין הלכה כר' שמעון: הקטיר קומצה פעמים. חצי קומץ בפעם אחת וחצי קומץ בפעם אחרת. ודוקא נקט פעמים ותו לא, דאין קומץ פחות משני זיתים וכי פליג ליה לשתי פעמים נמצא שאין הקטרה בפחות מכזית, ולפיכך כשרה. אבל אם חילקה לשלש או לארבע פעמים, דעביד להו הקטרה פחותה מכזית, פסולה: ה מיעוטו מעכב את רובו. שאם חסר כל שהוא, פסול, דאמר רחמנא מלא קומצו: העשרון. מנחה שהיא פחותה מעשרון אפילו כל שהוא פסולה: היין. חצי ההין לפר, ושלישית ההין לאיל, ורביעית ההין לכבש. וכן השמן

whole. [Regarding] the fine flour and the oil [of meal-offerings the absence of] either invalidates the other. [Regarding] the three fingers-full and the frankincense, [the absence of] either invalidates the other.

(6) [Regarding] the two he-goats of Yom Kippur [of which one was for the Lord while the other was for Azazel (see Leviticus 16:7), the absence of]

one invalidates the other. The two lambs of the feast of Shavuot (see Leviticus 23:19), [the absence of] one invalidates the other. The two loaves of bread (see ibid. verse 7), [the absence of] one invalidates the other. [Regarding] the two stacks [of the showbread (see Leviticus 24:6), the absence of] one invalidates the other. [Regarding] the two cups [of frankincense placed alongside the stacks of the showbread (Leviticus 24:7), the absence of] one invalidates the other. The stacks [of showbread] and the dishes [of frankincense, the absence of] one invalidates the other. [Regarding] the two kinds [of loaves] used in the offering of the nazir (Numbers 6:15), the three varieties [i.e., the cedar wood, hyssop and crimson wool] used for the red cow (ibid. 19:6), the four kinds [of loaves] used in the thanksgiving-offering (see Leviticus 7:12,13), the four species [of Sukkot] used for the lulav [even if he takes one at a time during the entire day, it is valid; however, where he is missing one species, it invalidates the others]. [Regarding] the four varieties used for the [purification of the] leper [i.e., the cedar wood,

רבנו עובדיה מברטנורא

בין למנחת נסכים שהוא כשיעור היין, בין למנחת נדבה שהוא לוג אחד שמן: **הסולת והשמן**. של מנחה: **מעכבים זה את זה**. דכתיב (שם ב) מגרשה ומשמנה: **הקומץ והלבונה מעכבים זה את זה**. דכתיב (שם ו) והרים ממנו בקומצו וגו' על כל לבונתה: **ו שני שעירי יום הכפורים**. השעיר אשר עלה עליו הגורל לה, ושעיר המשתלח לעזאזל: **שני כבשי עצרת**. שני כבשי שלמים שבאים חובה על שתי הלחם: **שתי חלות**. שתי הלחם של עצרת: **ושני סדרים**. שתי מערכות של לחם הפנים, שש חלות לכל מערכת: **שני בויכין**. שתי כפות שבדן הלבונה, ונתונים על שתי המערכות: **הסדרים והבויכין מעכבין זה את זה**. שאם אין מערכות של לחם על השלחן לא יתן בו את הבויכין של לבונה. ואם אין בויכין לא יתן את הלחם: **שני מינים שבנזיר**. חלות מצות, ורקיקי מצות: **ושלשה שבפרה אדומה**. עץ ארו, ואזוב, ושני תולעת: **ארבעה שבתודה**. ארבעה מינים של לחם שמביאים על שלמי תודה, חלות מצות, ורקיקי מצות, וסולת מורבכת, וחלות לחם חמץ: **ארבעה שבבלולב**. לולב, ואתרוג, הדס, וערבה. אם נוטל ארבעתן בכל היום כולו אע"פ שנוטל אחד מן

hyssop, crimson wool and the bird (Leviticus 14:4,5), the absence of] one invalidates the others. [Regarding] the seven sprinklings [of the blood] of the red cow (Numbers 19:4), the [omission of] one invalidates the others. [Regarding] the seven sprinklings [of the blood of the bull and goat on Yom Kippur] between the staves of the Ark (Leviticus 16:14,15), and of those [sprinklings of blood] towards the cloth partition and upon the golden altar [of the bull and goat on Yom Kippur and the blood of the bull offered when the whole community or the High Priest erred and of the goats offered for the sin of idolatry (Zevahim 5:2), the omission of] one invalidates the others.

(7) [Regarding] the seven branches of the Menorah, the [absence of] one invalidates the others. [So, too, regarding] its seven lamps, [the absence of] one invalidates the others. [Regarding] the two portions of Scripture [שמע והיה והיה] and [שמע] in the *mezuzah*, [the absence of] one invalidates the other; and even one letter [written imperfectly] invalidates the whole. [Regarding] the four portions of Scripture [קדש והיה אם שמוע, שמע, והיה כי יבאך, קדש] in the *tefillin*, [the absence of] one invalidates the others; and even one letter [written imperfectly]

רבנו עובדיה מברטנורא

שחרית ואחד בין הערבים יצא, דקימא לן לולב אין צריך אגד. אבל אם חסר אחד מן המינים ונטל כל השלשה, לא קיים מצוה כלל: **ארבעה שבמצורע**. עץ ארז, ואזוב, ושני תולעת, והצפור החיה: **שבע הזיות שבפרה אדומה**. דכתיב (במדבר יט) והזה אל נוכח פני אהל מועד מדמה שבע פעמים: **שבע הזיות של בין הברדים**. ביום הכפורים. דכתיב (ויקרא יז) ולפני הכפורת יזה שבע פעמים: **ושעל הפרוכת ושעל מזבח הזהב**. ביום הכפורים, ובפר כהן משיח, ובפר העלם דבר של ציבור, ושעירי עבודה זרה. שכל אלו טעונים הזיה על הפרוכת ועל מזבח הזהב כמו שמפורש בפרשת ויקרא ובאחרי מות. ושעירי עבודה זרה מרבינן להו מקרא דכתיב (שם ד) ועשה לפר כאשר עשה לפר החטאת. לפר, זה פר כהן משיח. החטאת, אלו שעירי עבודה זרה. וארבע מתנות שעל ארבע קרנות שעל מזבח הזהב, נמי מעבבות זו את זו, אע"פ שלא הוזכרו במשנה: **ז' שבעה קני מנורה**. כדכתיב (שמות כה) וששה קנים יוצאים מצדיה, והקנה האמצעי, הרי שבעה קני מנורה: **שתי פרשיות שבמזוזה**. שמע, והיה אם שמוע: **ואפילו כתב אחד מעכבן**. אפילו אות אחת שהיא דבוקה לחברתה ואינה מוקפת גויל כהלכתה, פוסל במזוזה ובתפילין ובספר תורה: **ארבע פרשיות שבתפילין**. קדש, והיה כי יבאך, שמע והיה אם שמוע: **מעבבות זו את זו**. בין בתפלה של ראש שכותבין כל פרשה ופרשה

מְעַכְבִּין זֶה אֶת זֶה. שְׁבַע הַזְּיוֹת שֶׁבַּפָּרָה מְעַכְבֹּת זו אֶת זו. שְׁבַע הַזְּיוֹת שֶׁל בֵּין הַבְּרִידִים, וְשַׁעַל הַפְּרוּכָת, וְשַׁעַל מִזְבַּח הַזֶּהָב, מְעַכְבֹּת זו אֶת זו: ז' שְׁבַעֵה קְנֵי מְנוֹרָה מְעַכְבִּין זֶה אֶת זֶה. שְׁבַעֵה נְרוֹתֶיהָ מְעַכְבִּין זֶה אֶת זֶה. שְׁתֵּי פְּרָשְׁיוֹת שֶׁבְּמִזְוֶה מְעַכְבֹּת זו אֶת זו. וְאִפְלוּ כָּתַב אֶחָד מְעַכְבֵּן. אַרְבַּע פְּרָשְׁיוֹת שֶׁבְּתַפְּלִין מְעַכְבֹּת זו אֶת זו. וְאִפְלוּ

invalidates the whole. [Regarding] the four *tzitzit* [placed on the four corners of a garment (Numbers 15:38), the absence of] one invalidates the others,

since the four together form one precept. Rabbi Yishmael says: the four are four separate precepts [and the absence of one does not invalidate the others; the *halachah* does not follow Rabbi Yishmael].

רבנו עובדיה מברטנורא

בקלף בפני עצמו, בין בתפלה של יד שכל ארבעתן כתובים בקלף אחד: ארבעתן ארבע מצות. ואין מעכבות זו את זו. ואין הלכה כר' ישמעאל:

emishnah.com